

Technische vragen ten behoeve van themabijeenkomst Natuur en Milieu over stikstofactualiteiten tijdens Statendag 9 oktober 2020.

Naam Fractie: GroenLinks

	Vraag	Nadere toelichting	Antwoord
1	Wanneer is het stikstofregistratiesysteem gereed?		<p>Aan een regionale/provinciale module binnen het landelijke stikstofregistratiesysteem (RSRS) wordt momenteel gewerkt. Hiermee wordt het mogelijk om:</p> <ul style="list-style-type: none">- in de eerste plaats (verwacht eind oktober) stikstofruimte te registreren- en in tweede plaats deze ruimte ook efficiënt en geregistreerd uit te kunnen geven (verwacht voorjaar 21). <p>Een registratiesysteem geeft de mogelijkheid om efficiënter om te gaan met stikstofruimte. Tot die tijd is het mogelijk om externe saldering toe te passen op individuele basis (buiten een registratiesysteem om) via vergunningverlening enerzijds en intrekking van de vergunning anderzijds. Dit blijft met het registratiesysteem ook altijd mogelijk. Vergunningverlening en intrekkingen blijven overigens altijd noodzakelijk.</p>
2	Wordt het nieuwe stikstofregistratiesysteem (al dan niet geanonimiseerd) openbaar gemaakt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?		<p>Het RSRS bevindt zich in de opstartfase. Het al dan niet openbaar maken van (gegevens in) het RSRS is nog onderwerp van besluitvorming tussen de provincies in samenspraak met het Rijk.</p>
3	Op welke wijze worden nu de stikstoftransacties bijgehouden? Is dit systeem openbaar en inzichtelijk (voor statenleden)?		<p>Hierbij maken wij onderscheid tussen monitoring van vergunningen en stikstoftransacties waarbij het ondersteuningsloket een rol speelt.</p> <p>We monitoren bij iedere vergunningsprocedure waarin gebruik wordt gemaakt van extern salderen en releasen de gegevens die hierop betrekking hebben, teneinde na één jaar deze instrumenten te kunnen evalueren. Daarnaast worden de meldingen van voornemens tot extern salderen, die voorafgaand aan de vergunningsprocedure moeten worden ingediend, geregistreerd.</p> <p>Bij het Ondersteuningsloket Stikstof worden relevante gegevens van aangemelde vraag en aanbod van stikstofruimte bijgehouden om mogelijke matches in beeld te kunnen brengen. Bij het</p>

			<p>ondersteuningsloket zijn tot nu toe ca. 45 aanvragen (zowel vragers als aanbieders van stikstofruimte) binnengekomen. De lopende transacties worden apart bijgehouden.</p>
4	<p>Kunnen alle transacties (al dan niet geanonimiseerd) per maand gedeeld worden? Kunnen de provinciale staten een overzicht ontvangen van alle transacties die reeds hebben plaatsgevonden?</p>		<p>Met de privacygevoelige aanmeldingen van vraag en aanbod van stikstofruimte bij het ondersteuningsloket gaan wij zorgvuldig om. Op het moment dat zich een mogelijkheid van een match voordoet geven wij dit door aan partijen en zij kunnen dan in contact met elkaar komen. Als provincie kunnen wij daarin ook een bemiddelende rol nemen. Wij verstrekken aan anderen geen informatie over de aanmeldingen. Uiteraard kan wel, geanonimiseerd, aangegeven worden hoeveel aanmeldingen er zijn, en of het bijvoorbeeld gaat om vraag en aanbod.</p> <p>Uit het bij de vorige vraag benoemde monitoringssysteem kunnen we in de nabije toekomst per kwartaal geanonimiseerde gegevens genereren van de vergunningsprocedures die betrekking hebben op extern salderen en verleasen. Voor het RSRS geldt dat in de eerste versie (najaar 2020) allereerst alleen ruimte wordt opgeslagen. Uitgifte zal pas plaats gaan vinden vanuit het RSRS wanneer deze volledig operationeel is (voorjaar 2021).</p>
5	<p>Op welke wijze wordt in registratiesysteem inzichtelijk gemaakt of het om extern salderen of verleasen van stikstofrechten gaat?</p>		<p>Het RSRS bevindt zich in de opstartfase. Dit aspect wordt nog bezien in de ontwikkeling van het RSRS.) Een goede wijze van registratie van verleasen wordt in de bouw van de module in het registratiesysteem meegenomen. Daarnaast monitoren we nu al de aanvragen voor verleasen die binnen komen overeenkomstig de beantwoording van vraag 3.</p>
6	<p>Wordt er bij verleasen van stikstofrechten er een controle uitgevoerd op juiste implementatie bij zowel de saldogevende partij als de saldonemende partij?</p>		<p>Ja, bij een aanvraag om extern salderen en verleasen wordt getoetst aan de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant. Vanuit deze beleidsregels gelden eisen aan zowel de saldogevende activiteit als de saldo-ontvangende activiteit. Dit is ook een aspect dat meegenomen wordt bij toezicht en handhaving.</p>
7	<p>Wordt in het registratiesysteem inzichtelijk gemaakt hoeveel daadwerkelijke stikstofwinst er 'naar de natuur' gaat, en naar welk natuurgebied?</p>		<p>Nee, dit wordt niet inzichtelijk gemaakt. Bij extern salderen moet 30% worden afgeroomd van de emissie ten behoeve van de reductie van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden. Daarnaast mag alleen worden uitgegaan van vergunde, gerealiseerde capaciteit. Dit bepaalt aan de voorkant de in te zetten emissie voor salderen en wordt daarmee niet per transactie geregistreerd.</p>

8	<p>Wordt er bijgehouden hoeveel latente ruimte (in dit geval het verschil tussen de feitelijke benutte en feitelijk gerealiseerde capaciteit) wordt meegenomen in de transacties, zodat inzichtelijk en herleidbaar is, wat de daadwerkelijke winst is voor de natuur? Kunnen hierover de provinciale staten periodiek geïnformeerd worden?</p>		<p>Nee, latente ruimte wordt niet bijgehouden per transactie. Wel is herleidbaar via de afgegeven vergunning enerzijds en ingetrokken vergunning anderzijds welke emissie voor de transactie is ingezet en welke emissie niet wordt ingezet en komt te vervallen. Dit laatste omdat de bij deze emissie behorende capaciteit niet is gerealiseerd.</p> <p>Het gaat hier dus om latente ruimte die niet is gerealiseerd in de vorm van stallen, gebouwen en installaties. Of bijvoorbeeld de stallen ook alle geheel gebruikt worden (benutte capaciteit) doet niet ter zake conform de beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant.</p>
9	<p>Op welke wijze wordt voorafgaand aan een transactie gecontroleerd of de uitgangspositie voor het verhandelen: de 'Feitelijk gerealiseerde capaciteit' correct is?</p>		<p>Hiervoor wordt ten eerste de vergunningssituatie goed bekeken en daarna een feitelijke controle uitgevoerd van de gerealiseerde capaciteit.</p> <p>Op het moment dat bij het Ondersteuningsloket Stikstof een saldogevende partij in aanmerking komt voor een transactie, vindt een toets van zowel de vergunningssituatie als ook de feitelijke controle van de gerealiseerde capaciteit plaats.</p>
10	<p>Er is door GS aangegeven dat er meer aanbod dan vraag is naar stikstofruimte. Is hiervan een kwantitatieve onderbouwing?</p>		<p>Nee, de vraag valt ook niet exact in beeld te brengen. We proberen dat beeld wel samen met de sectoren zo scherp mogelijk te krijgen. Vraag en het aanbod zijn echter geen statische gegevens. Op dit moment lijkt, op grond van de eerste ervaringen met het ondersteuningsloket in Brabant het aanbod groter dan de vraag naar stikstof. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er naar verwachting komende jaren veel veehouders stoppen en de vraag vooral sectoren betreft met relatief weinig stikstofdepositie (infrastructuur, woningbouw, bedrijventerreinen).</p> <p>Op dit moment hebben zich ongeveer 45 partijen gemeld bij het ondersteuningsloket. Hiervan betreft 75% een aanbod (stoppende veehouder) en ca. 25% een vraag. Het aanbod gaat bovendien meestal om grotere hoeveelheden stikstofruimte dan de vraag, waarbij vaak sprake is van een beperkte depositie. Dat wil echter niet zeggen dat er voor elke vraag ook een passend aanbod is. Dit is sterk afhankelijk van de locatie.</p>
11	<p>Wat is de voortgang van de gebiedsprocessen? Wie (welke organisaties) zitten daarbij aan tafel?</p>		<p>Vanuit stikstof ligt er een opgave in het versnellen en intensiveren van het natuurherstel. We werken hieraan door in en rond de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden integraal te werken aan de natuuropgaven (zoals realiseren natuurnetwerk, aanleg bossen, uitvoeren natuurherstelmaatregelen), de wateropgaven (zoals KaderRichtlijnWater, verdrogingsaanpak, klimaatadaptatie), bodemopgaven (vitale bodem) en verduurzaming en extensiveren van de landbouw. We werken hieraan samen met</p>

			partners in het gebied en met aandacht voor andere ontwikkelingen in het kader van woningbouw, energietransitie en infrastructuur. Samen met waterschappen en terreinbeherende organisaties zijn we deze aanpak aan het uitwerken en tevens zijn we al aan de slag gegaan in en rondom de gebieden: Peelvenen , het Ulvenhoutse Bos en Grenscorridor N69 .
12	Is de inventarisatie/lijst gereed van bedrijven die aanzienlijk bijdragen aan de stikstofdepositie op onze (14) stikstofgevoelige natura 2000-gebieden? Zo nee, wanneer komt deze lijst gereed?		Uiteraard hebben we de bedrijven die veel depositie veroorzaken (met behulp van onze datagedreven aanpak, waaronder de stikstofviewer) goed in beeld. We werken echter niet met een lijst. De bronmaatregelen die zowel het Rijk als de provincie nemen om de belasting op Natura 2000-gebieden te verminderen gaan uit van criteria waar bedrijven aan moeten voldoen. Een voorbeeld daarvan is de opkoopregeling veehouderij, waarin de piekbelasters centraal staan. Alleen veehouderijen die een flinke depositie veroorzaken komen voor de opkoopregeling in aanmerking. Vrijwilligheid is daarbij het uitgangspunt, bedrijven die opgekocht willen worden kunnen zich dus vrijwillig melden.
13	Op welke wijze wordt voorkomen dat stikstofruimte van piekbelasters (grote uitstoters op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden) verhandeld wordt? En hoe wordt dit voorkomen bij aankoop over de provinciegrenzen heen (dus in andere provincies)? Hoe wordt hierop overzicht gehouden, gezien niet alle stikstoftransacties via het ondersteuningsloket gaan?		In het kader van de gerichte opkoopregeling piekbelasters zullen zoveel mogelijk bedrijven die een grote depositie hebben op Natura 2000-gebieden in aanmerking komen voor opkoop. Belangrijk is daarbij te vermelden dat verhandelen van stikstof alleen kan op vrijwillige basis: een ondernemer die wil stoppen of afbouwen. Als een piekbelaster die wil stoppen gebruik maakt van de opkoopregeling of beëindigingregeling, komt alle stikstofruimte ten gunste van natuur. Als een piekbelaster zelf kiest voor extern salderen, dan is het geen sinecure om daar zelf een passende vraag aan te koppelen. Dan is aanmelding bij het stikstofloket meestal wel een logische en verstandige zet. Het voordeel van het ondersteuningsloket is dat vraag en aanbod beter met elkaar gematcht kunnen worden waardoor efficiënter gesaldeerd kan worden. Landelijk worden alle vergunningsprocedures met extern salderen en verleasen gemonitord. Dit is dus niet beperkt tot onze provinciegrens. Provincies houden hiermee hand aan de kraan. Andere belangrijke notie is dat we geen RSRS voor sec Brabant bouwen, maar met alle provincies en rijk samen eenzelfde systeem zodat info vergelijkbaar en uitwisselbaar is.
14	Welke (provinciale) bronmaatregelen worden er op korte termijn genomen om de stikstofemissie en depositie op		Dit zal in de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof verder worden geconcretiseerd, vanuit het vertrekpunt dat alle sectoren bijdragen aan de vermindering van stikstofdepositie op onze natuur. De IOV is een voorbeeld van een bronmaatregel die 100% ten goede komt aan de natuur en hier zeker een plek in zal krijgen.

	Natura 2000-gebieden te verminderen?		
15	Hoe staat het met de voortgang in uitvoering van aangenomen motie 'Versnelling Circulaire Samenleving' van GroenLinks, D66 en PvdA?		Binnen de themalijn Bouw en Infra wordt gewerkt aan verschillende projecten om circulariteit te stimuleren. Verder wordt vanuit het uitvoeringsprogramma Werklocaties de Grote Oogst bedrijventerreinen opgepakt. Ook in de op te stellen Uitvoeringsagenda Circulaire Economie (eind 2020) krijgt de uitvoering van deze motie nader uitwerking.
16	Kan (kwantitatief in mol/ha/jaar, uitgesplitst per Natura 2000-gebied) worden aangegeven hoeveel minder stikstofdepositie op stikstofgevoelige Brabantse Natura 2000-gebieden er nu heeft plaatsgevonden na de uitspraak van de Raad van State na 29 mei 2019?		Nee. Stikstofreductie op Natura2000-gebieden ten gevolge van vergunningen die verleend zijn met minder depositie dan voorheen was vergund wordt niet gemonitord.
17	Wanneer wordt in Brabant uitvoering gegeven aan de conclusie van de Commissie Hordijk, die adviseert om de 5km-afkap bij wegverkeer te laten vervallen omdat de meeste stikstofdepositie bij NOx op grotere afstanden plaatsvindt?		Wij volgen hierin het rijksbeleid. Indien het Rijk maatregelen treft naar aanleiding van dit advies, zal dat een vertaalslag moeten krijgen naar het rekenprogramma Aerius dat maatgevend is voor de vergunningverlening.
18	Welke stikstofwinst is nu ingeboekt en beschikbaar voor Brabant door de snelheidsverlaging op snelwegen (overdag) plaatsvindt? Kan (met onderliggende berekeningen) worden aangegeven waar deze stikstofwinst naartoe gaat (kwantitatief, zowel naar de natuur als naar welke projecten)		Landelijk is de gemiddelde berekende depositieruimte door de afname van de stikstofdepositie door de snelheidsmaatregel in <u>kaart</u> gebracht. De snelheidsverlaging heeft voor Brabant als resultaat dat vrijwel alle woningbouwprojecten die – in zoverre zij effecten hebben op Natura 2000 gebied – naar verwachting vergund kunnen worden met de ruimte die in het landelijk SSRS beschikbaar komt. Slechts op een enkele locatie in de omgeving van 's-Hertogenbosch volstaat de ruimte in het SSRS niet en moet een aanvullende maatregel worden getroffen (o.b.v. intern salderen).
19	Hebben de Brabantse vliegvelden inmiddels een geldige Wnb-vergunning?	Kamerbrief 35334 -77 (2 april 2020)	Luchthavens in Brabant zijn onderzocht op de noodzaak voor een vergunning (vergunningplicht). Militaire luchthavens (LNV is bevoegd gezag):

		<p>LNV is bevoegd gezag voor militaire luchthavens in Brabant. Dit geldt voor Eindhoven (inclusief Eindhoven Airport), Gilze-Rijen, Volkel, Woensdrecht en De Peel. LNV heeft Eindhoven Airport een redelijke termijn gegeven om de benodigde aanvraag voor vergunning Wet natuurbescherming aan te leveren. Voor de stand van zaken rondom Eindhoven Airport verwijzen we naar <u>de brief</u> die de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) op 15 oktober 2019 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.</p> <p>Civiele luchthavens (provincie is bevoegd gezag): Breda International Airport: heeft geen Wnb-vergunning nodig, is reeds onderzocht. Kempen International Airport: geen Wnb-vergunning, aanschrijving op vergunningsplicht volgt.</p>
--	--	---

Naam Fractie: Partij voor de Dieren Noord-Brabant

	Vraag	Nadere toelichting	Antwoord
1	Wat is de herkomst van de stikstofruimte waarmee de PAS-meldingen worden gelegaliseerd?	Er is nog steeds geen oplossing voor de ongeveer 500 PAS-meldingen die moeten worden gelegaliseerd. Daarnaast is er nog een groep bedrijven die zo weinig depositie veroorzaken dat ze ook geen melding nodig hadden onder het PAS, maar nu wel vergunningplichtig zijn. Ook voor deze groep bedrijven is nog geen oplossing.	De minister heeft toegezegd dat zij dit vraagstuk gaat oplossen; deze ondernemers hebben te goeder trouw gehandeld. Zij heeft daarvoor al bronmaatregelen (gemiddeld 11 mol/ha/jr) inclusief middelen opgenomen in het maatregelenpakket uit de kamerbrief van 24 april. En ze heeft een plan van aanpak opgesteld voor de wijze waarop de legalisering plaatsvindt, naar verwachting in de loop van 2021. Wij houden de minister aan die toezegging, en helpen daar ook aan mee, want ook wij zien dat grote belang. In Brabant gaat het om circa 600 PAS-meldingen die vergund moeten worden. Dit is een grote operatie die veel tijd kost. De ondernemers die geen melding nodig hadden onder de PAS, maar nu wel vergunningplichtig is hebben wij niet in beeld, immers, zij hoefden zich niet te melden. Wel hebben wij ten tijde van de PAS stelselmatig ondernemers – indien zij contact met ons opnamen - geadviseerd hun Aeries-berekening te bewaren, op grond waarvan zij later kunnen aantonen niet meldingsplichtig te zijn geweest op moment dat de activiteit plaatsvond. Landelijk is aandacht voor deze groep en wordt een eerste inschatting gemaakt van de benodigde ruimte om ook deze activiteiten te legaliseren.
2	Welke maatregelen worden ingezet voor behoud en het meer robuust maken van de natuur tegen stikstof, en welke maatregelen worden ingezet zodat de instandhoudingsdoelen worden behaald? Oftewel, welke maatregelen worden genomen om de instandhoudingsdoelen te halen en welke maatregelen worden genomen om ontwikkelingsruimte te scheppen?	Er wordt met name gesproken over behoud en bestendiging van natuurwaarden. De juridische houdbaarheid van het extern salderen en verlesen hangt nauw samen met een aantoonbare realisatie van een goede staat van instandhouding van natuur.	Zoals u in de presentatie, die u ten behoeve van de themabijeenkomst dd 9 oktober ontvangen heeft, kunt zien gaat het om de samenhang tussen de drie raderen van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof: de instandhoudingsdoelen dichterbij brengen, stikstofreductie bereiken én ruimte voor economische ontwikkelingen creëren. Maatregelen die bedoeld zijn om de zogenoemde stikstofdeken omlaag te brengen, zoals de landelijke maatregelen uit de Kamerbrief van 24 april jl, maar in Brabant bijvoorbeeld de stalaanpassingen die in de Interim Omgevingsverordening worden vereist, komen 100% ten dienste van verlaging van de stikstofdepositie en zijn niet inzetbaar voor economische ontwikkelingen. Nieuwe economische ontwikkelingen zijn voorlopig alleen mogelijk als er ofwel (1) geen stikstofdepositie mee is gemoeid, als er (2) bijvoorbeeld met emissiereducerende technieken kan worden voorkomen dat de uitstoot toeneemt omdat er intern kan worden gesaldeerd, als er (3) extern kan worden gesaldeerd met behulp van een saldogever, als er (4) kan worden verleast

			(tijdelijke uitstoot waarbij gebruik kan worden gemaakt van een tijdelijke saldogever), als er (5) met behulp van een ecologische beoordeling kan worden aangetoond dat er geen significant effect is op beschermde natuurgebieden of als er (6) een zogenaamde ADC toets succesvol kan worden uitgevoerd. Zie: overzicht vergunningverlening .
3	Welke inrichting- en herstelmaatregelen worden beschouwd als maatregelen die nodig zijn voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor een gebied en welke maatregelen worden als aanvullend beschouwd?		Voor de herstelmaatregelen in en rond de stikstofgevoelige N2000-gebieden is geen onderscheid te maken tussen de maatregelen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen en aanvullende maatregelen. De maatregelen zijn zowel bedoeld voor het robuust en weerbaar maken van de natuur tegen de huidige hoge stikstofdepositie als voor het uiteindelijk behalen van de gunstige staat van instandhouding.
4	Hoeveel aanmeldingen zijn er bij de provincie binnengekomen sinds het openstellen van extern salderen? Vanuit welke sectoren komen deze meldingen?	Sinds 15 september is extern salderen mogelijk in Noord-Brabant.	De lijst met voorbeelden in de presentatie geeft een indruk van actuele casussen in Brabant. Uit de registratie van de meldingen voor voornemen tot extern salderen blijkt dat er, sinds 15 september, 2 ondernemers zijn die hebben gemeld voornemens te zijn een aanvraag in te dienen met gebruik van extern salderen. Eén voornemen betreft salderen tussen twee veehouderijen. Het andere voornemen gaat over salderen tussen een veehouderij en een wegaanpassing. Het aantal procedures extern salderen gaan we ook landelijk monitoren conform de afspraken hierover in het Bestuurlijk overleg met de Minister, teneinde na één jaar dit instrument te kunnen evalueren. De eerste gegevens van de monitoring van de Brabantse procedures verwachten we eind deze maand.
5	Welke instrumenten heeft de provincie om grip te houden op de stikstofmarkt?		Alle provincies hebben met de minister afspraken gemaakt over de meldingsplicht, de (maandelijkse) monitoring, tussenevaluatie na een half jaar en evaluatie na een jaar. Extern salderen wordt dus opengesteld vanuit een hand aan de kraan principe. Daarnaast zijn de provincies samen met het Rijk bezig met en ontwikkeling van het Regionaal Stikstof Registratie Systeem (RSRS), een eerste versie is eind deze maand gereed. Ook vinden wij het belangrijk grip te houden op het voorkomen van ongewenste leegstand en verloedering. In Brabant hebben we adequaat beleid ontwikkeld voor vrijkomende agrarische bebouwing, met onder meer inzet van VABIMPULS en het ondersteuningsnetwerk. Bij verwerving door de provincie worden afspraken gemaakt over passende herbestemming of sloop. We willen ontwikkelingen in Brabant mogelijk maken en ondersteunen dat onder meer met inzet van het ondersteuningsloket stikstof. Het is juridisch echter niet mogelijk om een match verplicht via het

			ondersteuningsloket stikstof te laten lopen. Ondernemers kunnen ook onderling zaken doen zonder tussenkomst van de provincie. Eerste voorbeelden daarvan zijn al op de markt zichtbaar.
--	--	--	---